

ВІННІПЕГСЬКА МАНДОЛІНОВА ОРХЕСТРА В ПІВНІЧНІЙ АЛБЕРТІ.

Великий успіх між фермерами. — Не дивлячись, що почалися жнива, фермери громадно прийшли на концерти. — Робітничі і фермерські організації та їх молодь обдаровують оркестру квітами. — Англійська преса хвалить концерти. — Вісім концертів в Едмонтоні при переповненій залі. Саскатун готується до стріч мандоліністок. — Будуть грати й співати для радіо в Саскатуні.

На початку серпня закінчила вініпегська мандолінова оркестра свою об'їздку в північній Альберті трома великими концертами в майстерській долині Дромгелер. Закінчила вона свою першу частину об'їздки дуже успішно, бо всі 3 концерти в долині Дромгелер відбулися при переповненій залі, як про це писав вже до "У.Р.В." робітничий Дромгелер.

Організовані робітничі й їх діти в Дромгелер прийняли мандоліністок з охрестими радами й так же по товаришески врядали їх в дальшу подорож. З Дромгелер оркестра через Келгарі виїхала до Едмонтону, а з Едмонтону другого дня виїхала на фарми до Смоки Лейк. Заряджено було так, що оркестра перше відвідає фермерські околиці, а в Едмонтоні дасть ряд концертів на закінчення своєї об'їздки в Альберті.

В Смоки Лейк зібралася велика громада доколичничих фермерів і прийшло також шле населення містечка. Люди не вмишувалися в залі. Концерт відбувся з великим успіхом і фермерська громада одушевлено вітала мандоліністок цих робітничих дітей, що прибули в цей далекий північний кут з далекого Вініпегу. На другий день товариші фермерів і міські робітники відправили своїх гостей на стачію оркестра відїхала до Едмонтону.

ТОВАРИСЬКА СТІЧКА В ЕДМОНТОНІ.

Едмонтон залишилася в пам'яті наших мандоліністок на ціле життя, як також Едмонтонці довго будуть згадувати побут в них вініпегських мандоліністок.

Товариська стрічка й приняти мандоліністок в Едмонтоні відбулися після їх повороту зі Смоки Лейк, то-то в суботу 7. серпня. Товариші стрінули мандоліністок на стачію і забрали до Укр. Роб. Дому, де вже була приготівана спільна вечеря.

Тут зібралася громада організованих робітничих і робітничих та їх дітей. Ось що пише до нас робітничий про цей вечір:

"Засід за стіла велика робітничая громада, а серед неї їх найдорожчий цвіт — організована молодь: вініпегська і едмонтонська. Був тут також присутній др. Осип Мегас, якого т. Клібановський позначив як мандоліністкою. Після вечері молодий т. В. Строчік привітав вініпегських мандоліністок від імені едмонтонської мандолінової оркестри, а зі спеціаль-

Але то нічо не помогло. Фермері приїхали з далеких околиць. Повна зала за кілька хвилин і місця не вистарчає. Багато людей стоять, кожна пядь салі занята. Майже кожну точку публіка звертає. А надто вітають солісток і танцюристку. На павзі т. Соколов пояснив, що то за оркестра, звідки вона приїхала й хто її виводив. А на другий день у місті повно балачки про цей концерт.

АНГЛІЙСЬКА ПРЕСА ПРО КОНЦЕРТИ МАНДОЛІНОСТІ.

Про едмонтонські концерти ми дамо слово англійській пресі. Вже зараз по келгарському концерті, який відбувся там в Grand Theatre, в едмонтонській робітничій газеті "Alberta Labor News" писав J. I. Fish take.

КОНЦЕРТ В МОНДЕЙ.

Коли мандолінова оркестра прибула з Вегревил на Мондей, то зі стачі пішла просто до салі, бо мала часу лише щоб перебраться. Сала була вже заповнена. Фермері прибули з далеких околиць, але в салі нема місця. Більше півтори сотки фермерів на дворі, обступили будинок, але стін його не розширив. Повіднічили двері й вікна, щоб було чути музику й спів тим людям, для яких не хватило місця в салі. Кожну точку звертають, хочуть слухати, бо бояться, що друга вже така не буде. Дівчата грають, співають, бо бачуть, що шкриті зморщакми від праці обличчя фермерів і фермерок сміються й плачуть одночасно, почувши свою рідну пісню в такому виконанні, в якому вони її ще не чули. На павзі, як у Вегревил, так і тут приходять за сцену старенькі фермері, хочуть придивитися ближче на наших дівчат, стиснути їм руки. Вони їх вітають, усміхаються їм, якось так несміливо, просто, і слізьми котяться їм з очей.

А по концерті на дворі довга балачка, дискусія, як то так, що то таке? Аде-ж їм казали, що в Укр. Роб. Домі в Вініпегу мали Жиди, що там і дітей вчать по жидівськи. А тут — ось маеш!

ВЕГРЕВИЛ, ЛЕНЮК І ЗНОВУ ВЕГРЕВИЛ.

До Вегревил прибула оркестра в 12-й годині ночі. Там товариші вийшли на стачію й забрали мандоліністок на відпочинок. На другий день, в неділю, по полудні товариші забрали мандоліністок на автомобілі і поїхали до Ленюк.

КОНЦЕРТИ В ЕДМОНТОНІ.

Про едмонтонські концерти наших мандоліністок не можна сказати короткими словами. До цього часу ніодню так наших мандоліністок, як прийняв їх Едмонтон, бо до того часу мандоліністки для більшости були не знані. Бо більшість міста, які бачили першоякісні концерти різних фахових музикантів і співаків, думали: що там може дати нам якась українська мандолінова оркестра. Треба було дати в Летбридж аж два концерти, щоб такі переконати англійську публіку, що ця оркестра вже виростає з аматорства. І тільки після цього менеджера театру телеграфу, щоб оркестра знову прибула до Летбриджа, що він навіть дасть кращі умовини, заплатити часту подорожжя. Бо англійська публіка домагається.

UKRAINIAN GIRLS DELIGHT AUDIENCE.

Singer and Musicians at Rialto Give Folk Songs, National Music. Those who were present at the opening concert given by the mandolin orchestra of the Winnipeg Ukrainian Girls, Thursday night, enjoyed a musical treat such as is seldom experienced by the people of this city. The Rialto theatre was packed to overflowing last night and many had to be turned away, to the regret of management. The whole performance is exceptionally good and it is difficult to pick out individual items for special mention, but Miss Catherine Paluk's rendering of "O Sole Mio", and the Russian National dance "Tropak" by Miss Annette Hnatiw, were really fine.

UKRAINIAN GIRLS OF WINNEPEG TO GIVE CONCERT HERE AUG. 24; NATIONAL MUSIC ON PROGRAM.

Mandolin Orchestra of Seventeen Winnipeg High School and University Girls Appear In City; On Tour of West for Summer Months. Something unusual in the way of concerts is promised Saskatoon in the visit of the Mandolin Orchestra of Winnipeg Ukrainian Girls on Tuesday evening, August 24. The orchestra is composed of Winnipeg High School and University girls, seventeen in number, and the program includes as well as orchestral selections, solo numbers, and Ukrainian national dances.

The party has been on a tour of Alberta and Saskatchewan since July 1, appearing at Regina, Edmonton, Calgary, Banff and Medicine Hat. Concerts are now being given in Edmonton. This tour closes September 1, when the orchestra members resume their studies in Winnipeg.

Mr. P. Uryniuk is musical director for the tour, Miss Solomea Tretiak acting as accompanist, Miss Catherine Paluk and Miss Sonia Kapusniak are soloists and Miss Annette Hnatiw is accompanying the group as dancer.

The second part of the program is composed of the Ukrainian music and dancing, the singing in the Ukrainian language. The Mandolin Orchestra is a feature of the Ukrainian Labor-Farmer & Temple Association which is established in Canada for the purpose of carrying on educational and cultural work among the Ukrainian farmers and other workers in this country.

The first part of the program was devoted to classical music, instrumental and vocal, and each piece was loudly applauded by the audience. Besides the two already mentioned, perhaps a special word should be said for the orchestral rendering of the "Anvil Chorus", and selection from "William Tell".

НА ЗЕМЛЯХ ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ.

В Ярославі польська жандармерія арештувала старшого десятника артилерії Кирилюка і 22-ох літнього питомця духовного семінарія в Перемишлі Івана Соболя. Обоє посаджено в перемиський тюрму.

ПЕРШОГО НАРОДНОГО ПАРТИЗАНСЬКОГО АРМІЙСЬКОГО АПАРАТУ.

В Ярославі 22. липня поліція арештувала Остапа Прокоповича, а 23. липня арештувала двох братів Микола й Остапа Хархалістів, студентів університету. Арештованих відвезено з першу до Львова, а потім до Кракова.

ЩО КОНФІСКУЄТЬСЯ В ПОЛЬЩІ.

Професор І. Шимонович видав у Львові статистичну розвідку про територію й населення Західної України. Хоч брошура була написана на підставі урядових статистик, російської й польської, брошуру прокуратор сконфіскував, а суд конфіскації затвердив за "тенденційність". Тенденційність полягала в назві Західна Україна і в тому, що Шимонович виказав на підставі заграничних статистик, що в Польщі маю-би бути 6,162,000 душ українців, замічаючи однак, що в дійсності українців в Польщі є далеко більше.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЧИТАЛИ

найновішу книжку відомого робітничого письменника М. ІРЧАННА

КАРПАТСЬКА НІЧ

що недавно вишла з друку? Якщо немає її в самі, або ваш знайомі, то поспішайте купити, а будете мати гарну книжку в хаті. Не траплять вона вартості навіть тоді, як ви перешлете її. Це добра повість з воєнних часів в Галичині і з життя робітничого в Америці. Коли читаете, то не можете так довго відірватися від книжки, доки не перечеitate до кінця.

Письменник М. Ірчан сам пержив війну і вірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читачи "Карпатської ночі" врівночасно багато вчитесь і то в найбільш доступній формі, бо ця книжка написана незвичайно зрозумілою мовою. Надрукована вона на найкращому папері, окладка з артистичним малюнком в двох кольорах.

Купіть, а ніколи не пожалуйте! Розповсюдженіє скрізь по книжках.

ЦІНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ.

Замовлення з гришами посилають на таку адресу:

Ukrainian Labor News
Cor. Pritchard & McGregor
Winnipeg, Man.

СУЧАСНА УКР. ЛІТЕРАТУРА Й УГРУПОВАННЯ В НІЙ.

(Продовження.)

Не відразу, як бачимо, Шевченко дійшов до справжньої політичної свідомости. Деякий час він залишився під впливом прибитого рабско-кріпацького світогляду — звідси походять і його релігійні на націоналізм на початках і його тимчасова прихильність до Кирило-Методієвського Братства; це Братство, котре виступало проти природного наступу західного капіталізму на кріпацько-хліборобський схід, було, фактично, реакційною (назадницькою) організацією, хоч і висувало деякі революційні вимоги.

Але доба Шевченка була бурхливою добою селянських повстань, котрі знаменували собою неминучий упадок кріпацтва й заміну його більш поступовим економічним ладом. Під впливом переладів царського уряду проти всього поступового, незалежно від націй, — Шевченко вже на засланню знаходить свій справжній шлях і стає співцем визвольної боротьби пригнобленого селянства, робітничих рук, співцем повстання проти царату, панщини, поміштва, проти всіх тодішніх гнобительських класів, пріроком звільнення рабів і знищення гніту. До цих пригноблених мас селянства й

І. Ю. КУЛИК.

наймитів, передпролетаріату України цілком належав великий співіть-бунтар.

Після Шевченка національні й соціальні мотиви запанували в українській літературі на довгий час. Можна сказати, що вся українська література, аж до Франка, була спадщиною Шевченка. Та спадкоємці але зрозуміли й відчували свого попередника. Вони перейняли від Шевченка лише те, чим виявив він себе у першій добі своєї творчости — націоналізм, ідеалізування минулого, жалі над селянською долею. Його могутнього протесту проти рабства, його заклик до повстання, до боротьби за волю — вони не відчували. Трохи осторонь інших був Панько Куліш, котрий хоч і виступав проти ідеалізування козащини, але ненавидів і селянство, а сам був прихильником царської влади над Україною. Проте велика заслуга його є в тому, що він багато опрацюював українську літературу й наукову мову.

Решта письменників осівувала минуле, козачину й гайдамачину, жалілася й плакала — але безсилі й безпорадні — над селянською долею, зітхала над втраченою волею; хоч селяні і було звільнено з панщини 1861 року, але без землі, від того звільнення лише виграли помішники, бо селяне економічно однаково лишилися їх рабами, національне гноблення навіть збільшилося, заборонено було царським наказом 1863 р. українську мову в школі й письменстві. Українські письменники тодішнього часу походили здебільшого з шарів дрібних власників — заможніх селян, мішан і т. п. Тим і пояснюється їх безпорадність, бо дрібна буржуазія взагалі майже нездатна до самостійної ор-

ДОБА РОЗВИТКУ КАПІТАЛІЗМУ.

(Від Франка до модерністів.)

Тимчасом на Україні вже з 70-тих років минулого століття починає швидко розвиватися промисловість, зростає капіталізм. Село губить своє попереднє місце в господарстві країни; це помітно в першу чергу на торговлі: замість цілої низки щорічних ярмарків по центрах сільського господарства (Ромен, Полтава й інші), центр торгу переноситься до Харкова — ближче до джерел кам'яного вугілля, залізної руди, мангану... З 80-их років, за визроком економіста М. Туган-Барановського "заводи починають рости, як гриби", проводяться нові залізничні, копаються шахти, видирається з надр земних вугілля, залізо, плавиться чавун. Розвиток залізничнооброблюючої й кам'яновугільної промисловости на Україні відбувається швидче, ніж у всій Росії. До цього спричини-

лося вкладання великих капіталів чужоземними підприємцями в розроблення невичерпаних природних багатств українських. Поруч з тим іде процес руйнування сільського господарства, на селі з'являються вільні руки, яких потребує мійська промисловість.

НА УКРАЇНІ НАРОДЖУЄТЬСЯ ПРОЛЕТАРІАТ.

Той самий процес відбувався й в Галичині, де хутко розвивалася нафтова промисловість і там він (процес) відразу відбився на красному письменстві. Виступив на кін перший співіть індустріального пролетаріату галицького — великий Іван Франко. Син сільського коваля, племянник стельмаха, він зріс в оточенню працюючого люду, відчув і зрозумів життя й болю того люду. Не будемо тут торкатися політичної діяльності Франка, в якій було надто багато негативних рис. Він для нас важливий лиш як поет, письменник. А в творях своїх Франко був справжнім революціонером. Почавши з опису гіркої долі бідного селянства, змалювавши процес перетворення того селянства в пролетаріат, Франко художньо й чуюло малює життя того пролетаріату, жаліючи умови його праці, змагання з визискувачами ("Бориславські оповідання"). У віршах своїх вчив Франко міцно триматися в боротьбі, "дупати скалу" капіталу, що до неї прикуто робітничістю, підтримував палку віру в неминучість перемоги пролетаріату. І хоч бували у Франка часом збочення в бік націоналізму (під впливом шкільного оточення вузькозорої галицької інтелігенції), та все таки він цілком належить до того народжуваногося пролетаріату Галичини.

(Далі буде.)